

На основу члана 15. став 1. тачка 3, у вези са чланом 55. Закона о енергетици („Службени гласник РС“ број 84/04) и члана 12. Статута Агенције за енергетику Републике Србије („Службени гласник РС“ број 52/05),

Савет Агенције за енергетику Републике Србије, на 35. седници од 2. фебруара 2007. године донео је

О Д Л У К У

о утврђивању Методологије о критеријумима и начину одређивања трошкова прикључка на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса (Одлука је објављена у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 18 од 14. фебруара 2007. године)

1. Утврђује се Методологија о критеријумима и начину одређивања трошкова прикључка на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса, која је одштампана уз ову одлуку и чини њен саставни део.

2. Ову одлуку објавити у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Број: 33-2/2007-Д-1

У Београду, 2. фебруара 2007. године

Савет Агенције за енергетику Републике Србије

Председник Савета

Љубо Маћић

м е т о д о л о г и ј а **о критеријумима и начину одређивања трошкова прикључка** **на систем за транспорт и дистрибуцију природног гаса**

I. ПРЕДМЕТ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Овом методологијом ближе се утврђују критеријуми и начин одређивања трошкова прикључка објеката корисника система на систем за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса (у даљем тексту: методологија).

II. ПОЈМОВИ

Појмови који се користе у овој методологији имају следеће значење:

Енергетски субјект - субјект који обавља енергетску делатност транспорта, односно дистрибуције природног гаса;

Индивидуални прикључак – сваки прикључак објекта на транспортни или дистрибутивни систем који не испуњава услове типског прикључка утврђене овом методологијом;

Корисник система - подносилац захтева коме је одобрено прикључење објекта на систем, односно подносилац захтева чији је објект прикључен на систем, а за који се тражи промена раније одобреног капацитета;

Објекат – објекат који се прикључује на систем за транспорт или дистрибуцију природног гаса или објекат за који се тражи промена раније одобреног капацитета;

Прикључак – опрема, уређаји и материјал којима се, у складу са одобрењем за прикључење, објекат физички повезује са системом у најближој тачки у којој је прикључење технички и правно могуће, укључујући и мерни уређај;

Систем – енергетски објекти за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса, међусобно функционално повезани тако да чине јединствену техничко-технолошку целину, на коју се прикључују или су већ прикључени објекти корисника система;

Стварни трошкови – сви трошкови енергетског субјекта који настају ради стварања услова или промене постојећих услова за испоруку природног гаса;

Типска удаљеност од система – обрачунска величина за утврђивање трошкова типског прикључка, која износи 12 метара за сваку удаљеност од система од 20 метара и мању, мерено трасом гасовода;

Типски прикључак – сваки прикључак са одобреним капацитетом на прикључном месту не већим од 10 m³/h;

Удаљеност од система – удаљеност мерног уређаја од најближе тачке на постојећем систему у којој је прикључење технички и правно могуће, мерено трасом гасовода;

Фактор једновремености - вредност која се узима у обзир приликом димензионисања укупног капацитета мреже у пројектној документацији у складу са професионалним стандардима и нормативима.

III. КРИТЕРИЈУМИ ЗА ОДРЕЂИВАЊЕ ТРОШКОВА ПРИКЉУЧКА И СТРУКТУРА ТРОШКОВА ПРИКЉУЧКА

III. 1. Критеријуми за одређивање трошкова прикључка

Критеријуми за одређивање трошкова прикључка на систем су: одобрени капацитет из решења којим се одобрава прикључење, уређаји, опрема и материјал које је потребно уградити, радове које је потребно извести, трошкови израде и прибављања документације као и стварања других услова за прикључење.

III. 2. Структура трошкова прикључка

Трошкови прикључка обухватају:

- 1) трошкове опреме, уређаја и материјала;
- 2) трошкове радова;
- 3) трошкове стручних, оперативних и административних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на систем;
- 4) део трошкова система насталих као предуслов за прикључење објекта на конкретну мрежу, а у зависности од његовог одобреног капацитета.

Део трошкова система насталих као предуслов за прикључење објекта обухвата трошкове изградње транспортне, односно дистрибутивне мреже и станица на којима се врши мерење и редукција на притисак конкретне мреже на коју се објекат прикључује.

IV. ВРСТЕ ПРИКЉУЧКА

У зависности од одобреног капацитета на месту прикључења на систем за транспорт, односно дистрибуцију природног гаса, прикључци су подељени на две врсте:

- 1) типски прикључак и
- 2) индивидуални прикључак.

IV. 1. Типски прикључак

У зависности од одобреног капацитета на прикључном месту, тј. типа мерача, утврђују се следеће категорије типског прикључка:

Редни број	Тип мерача	Максимални капацитет
1.	Г – 2.5	≤ 4 m ³ /h
2.	Г – 4	≤ 6 m ³ /h
3.	Г - 6	≤ 10 m ³ /h

IV. 2. Индивидуални прикључак

Индивидуални прикључак је сваки прикључак са одобреним капацитетом већим од 10 m³/h.

V. НАЧИН ОДРЕЂИВАЊА ТРОШКОВА ПРИКЉУЧКА

V.1. Типски прикључак

V.1.1. Трошкови типског прикључка одређују се, за сваку категорију овог прикључка, на основу нормиране и упросечене количине потребне опреме, уређаја и материјала које је неопходно уградити, упросечених трошкова радова и трошкова стручних, оперативних и административних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на систем.

Трошкови типског прикључка су :

- фиксни и
- варијабилни.

Фиксни трошкови обухватају трошкове за прикључење на типској удаљености од система и обрачунавају се применом елемената из става 1. ове тачке.

Варијабилни трошкови обухватају трошкове који зависе од удаљености објекта од система и исказују се и обрачунавају по дужном метру.

У случају да трошкови типског прикључка за конкретног корисника изискују и трошкове на име решавања имовинско-правних односа, трошкови типског прикључка утврђени у смислу ст. 1. до 3. ове тачке увећавају се за стварни износ трошкова на име решавања имовинско-правних односа и посебно се исказују.

V.1.1.1. Трошкови опреме, уређаја и материјала обухватају трошкове набавке нормираних количина опреме, уређаја и материјала који се уграђују у складу са техничким прописима и правилима рада система на који се објекат прикључује.

Трошкови се обрачунавају као умножак утврђене тржишне вредности и нормиране количине опреме, уређаја и материјала.

Тржишна вредност је цена постигнута на тржишту под најповољнијим условима у време утврђивања ове вредности.

Трошкови опреме, уређаја и материјала могу бити фиксни и варијабилни.

V.1.1.2. Трошкови радова обухватају трошкове рада лица, трошкове употребе машина, алата, опреме и трошкове употребе возила.

V.1.1.2.1. Трошкови рада лица ангажованих на извршењу неопходних радова на конкретној категорији прикључка обрачунавају се као умножак утврђене тржишне вредности радног часа, према нормираном степену и врсти стручне спреме лица која изводе радове и нормираног броја радних часова неопходних за извођење радова. Трошкови рада лица по једном радном часу не могу бити већи од тржишне вредности норма часа за такве радове, независно од тога да ли радове изводе запослени код енергетског субјекта или извођачи радова које тај енергетски субјект ангажује.

V.1.1.2.2. Трошкови употребе машина, алата и опреме са руковаоцем, који се користе у сврху прикључења конкретне категорије прикључка, обрачунавају се као умножак нормираног броја часова рада одређене машине потребне за прикључење и утврђене тржишне цене ангажовања те машине по радном часу. Трошкови употребе машина са руковаоцем по једном радном часу не могу бити већи од тржишне цене ангажовања те машине по радном часу, независно од тога да ли се употребљавају машине које припадају енергетском субјекту или машине које енергетски субјект ангажује.

V.1.1.2.3. Трошкови возила са возачем која се користе у сврху прикључења конкретне категорије прикључка, обрачунати као збир припадајућих нормираних трошкова возила, према врсти, односно типу возила које је потребно ангажовати и припадајућих трошкова горива за та возила, који се обрачунавају за 50 km.

Трошкови под тачком V.1.1.2.1 и V.1.1.2.2. могу бити фиксни и варијабилни.

Трошкови под тачком V.1.1.2.3. су у целини фиксни.

V.1.1.3. Трошкове стручних, оперативних и административних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на систем чине трошкови рада обрачунати као умножак нормираних трошкова рада лица која се ангажују на прикључењу, по радном часу, према нормираном степену и врсти стручне спреме и нормираног броја радних часова за обављање тих послова. Трошкови рада лица по једном радном часу не могу бити већи од просечне вредности норма часа према степену и врсти стручне спреме нормиране за обављање тих послова у енергетском субјекту.

Трошкови стручних, оперативних и административних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на систем су у потпуности фиксни.

V.1.2. Део трошкова система насталих као предуслов за прикључење утврђује се као обрачунска величина изражена кроз јединични трошак по m^3/h .

Као основ за утврђивање дела трошкова система насталих као предуслов за прикључење објекта на тај систем узима се заменска вредност трошкова изградње транспортне, односно дистрибутивне мреже. Ови трошкови укључују: трошкове за цеви, арматуру, фитинге (спојнице, редуцири, колена, т-комади, завршне капе за електрофузионо спајање, прелазни комади и друго), монтажу, транспорт и припремно завршне радове потребне да се изгради мрежа на коју се прикључује, као и трошкове станица на којима се врши мерење и редуција на притисак мреже на коју се прикључује објекат, узимајући у обзир фактор једновремености.

Део трошкова система насталих као предуслов за прикључење обухвата и трошкове пројектовања, прибављања прописаних сагласности и одобрења и извођења припремних радова на изградњи мреже и прикључака, као и трошкове на име прописаних такси, накнада и обављања других неопходних стручних, оперативних и административних послова изградње мреже и прикључака.

V.1.2.1. Јединични трошак је количник трошкова изградње система насталих као предуслов за прикључење и максималног капацитета мреже на коју се врши

прикључење, узимајући у обзир фактор једновремености, изражава се у $\text{дин}/\text{м}^3/\text{h}$ и одређује у складу са овом методологијом.

Трошкови изградње система настали као предуслов за прикључење се утврђују као производ укупних трошкова изградње система насталих као предуслов за прикључење и процентуалне вредности преосталог слободног капацитета.

Део трошкова система насталих као предуслов за прикључење типског прикључка који надокнађује купац једнак је производу јединичног трошка и одобреног капацитета на месту прикључења.

V.2. Индивидуални прикључак

V.2.1. Трошкови индивидуалног прикључка одређују се као збир стварних трошкова опреме, уређаја и материјала, радова, израде пројекта, прибављања потребне документације и стварања других услова за изградњу прикључка.

Трошкови изградње индивидуалног прикључка обухватају трошкове:

- израде анализе оптималног места прикључења;
- израде пројекта прикључка;
- прибављања прописаних сагласности и одобрења и друге потребне документације;
- решавања имовинско-правних односа везаних за конкретно прикључење;
- извођења припремних радова;
- набавке опреме, уређаја и материјала;
- потребних монтажних радова за реализацију прикључка са трошковима рада лица, употребе машина, алата, опреме и употребе возила;
- опремања мерног места;
- геодетских радова;
- испитивања и пуштања у рад;
- обављања других неопходних стручних, оперативних и административних послова ради прикључења објекта на систем, у складу са техничким прописима и правилима рада система на који се објекат прикључује и са критеријумима утврђеним овом методологијом.

Ако је због техничких или других објективних услова прикључења неопходно да се изгради транспортни, односно дистрибутивни објекат капацитета већег од максимално одобреног на месту прикључења или да се уграде опрема и уређаји капацитета већег од одобреног, учешће трошкова прикључка у трошковима изградње објекта по овом основу утврђују се сразмерно одобреном капацитету на месту прикључења.

V.2.2. Део трошкова система насталих као предуслов за прикључење утврђује се као обрачунска величина изражена кроз јединични трошак по $\text{м}^3/\text{h}$.

Као основ за утврђивање дела трошкова система насталих као предуслов за прикључење објекта на тај систем узимају се трошкови изградње транспортне, односно дистрибутивне мреже и чине их трошкови наведени у V.1.2.

V.2.2.1. Јединични трошак је количник трошкова изградње система насталих као предуслов за прикључење и максималног капацитета мреже на коју се врши прикључење, узимајући у обзир фактор једновремености, изражава се у $\text{дин}/\text{м}^3/\text{h}$ и одређује у складу са овом методологијом.

Трошкови изградње система настали као предуслов за прикључење се утврђују као производ укупних трошкова изградње система насталих као предуслов за прикључење и процентуалне вредности преосталог слободног капацитета.

Део трошкова система насталих као предуслов за прикључење индивидуалног прикључка који надокнађује купац једнак је производу јединичног трошка и одобреног максималног капацитета на месту прикључења.

VI. НАЧИН ОБРАЧУНА ТРОШКОВА ПРИКЉУЧКА

VI.1. Типски прикључак

VI.1.1. Трошкови типског прикључка објекта обрачунавају се применом следеће формуле:

$$ТП_{и} = ТО_{и} + ТР_{и} + ТД_{и} + ДТС \quad (1)$$

где су:

$$ТО_{и} = ФО_{и} + ВО_{и} * СУ$$

$$ТР_{и} = ФР_{и} + ВР_{и} * СУ$$

односно

$$ТП_{и} = (ФО_{и} + ВО_{и} * СУ) + (ФР_{и} + ВР_{и} * СУ) + ТД_{и} + ДТС \quad (2)$$

при чему је:

и – категорија прикључка одређена према критеријумима утврђеним овом методологијом;

ТП_и – укупни трошкови прикључка за и-ту категорију прикључка;

ТО_и – укупни трошкови неопходне опреме, уређаја и материјала за израду и-те категорије прикључка;

ТР_и – укупни трошкови извршених радова за и-ту категорију прикључка;

ТД_и – фиксни трошкови стручних, оперативних и административних послова које је неопходно извршити ради прикључења објекта на систем за и-ту категорију прикључка;

ДТС – део трошкова система настао као предуслов за прикључење;

ФО_и – фиксни трошкови неопходне опреме, уређаја и материјала за израду и-те категорије прикључка;

ВО_и – варијабилни трошкови неопходне опреме, уређаја и материјала за и-ту категорију прикључка;

СУ – типска удаљеност од система;

ФР_и – фиксни трошкови извршених радова за и-ту категорију прикључка;

ВР_и – варијабилни трошкови извршених радова за и-ту категорију прикључка.

Формула (2) се после груписања трошкова на фиксне и варијабилне своди на следећи облик:

$$ТП_{и} = Ф_{и} + В_{и} * СУ + ДТС \quad (3)$$

где су:

$$Ф_{и} = ФО_{и} + ФР_{и} + ТД_{и}$$

$$В_{и} = ВО_{и} + ВР_{и}$$

при чему, поред раније дефинисаних, ознаке имају следеће значење:

Ф_и – укупни фиксни трошкови прикључка за и-ту категорију прикључка;

В_и – укупни варијабилни трошкови прикључка за и-ту категорију прикључка изражени у динарима по метру.

Уколико је удаљеност објекта од система већа од 20 метара, трошкови прикључка таквог објекта обрачунавају се применом следеће формуле:

$$СТП_{и} = ТП_{и} + В_{и} * ПУ$$

при чему је:

СТП_и – укупни трошкови прикључка за и-ту категорију прикључка када је удаљеност објекта од система већа од 20 метара;

ПУ – разлика између удаљености мерног уређаја од система, мерено трасом гасовода, и дужине од 20 метара.

VI.1.2. Део трошкова система насталих као предуслов за прикључење обрачунавају се као збир трошкова опреме, уређаја и материјала, извршених радова и израде пројекта, прибављања потребна документације и стварања других услова за изградњу, у складу са критеријумима утврђеним овом методологијом.

Јединични трошкови по категорији типског прикључка се одређују на основу следеће формуле:

$$JT = (UT / MKP) * ((MKP - IKP) / MKP)$$

где је:

$$UT = TO + TP + TA$$

при чему је:

ЈТ – јединични трошак дела система настао као предуслов за прикључење (у динарима по m³/h);

УТ – укупни трошкови дела система насталих као предуслов за прикључење;

ТО – укупни трошкови уграђене опреме, уређаја и материјала на изградњи транспортне, односно дистрибутивне мреже и станица на којима се врши мерење и редукција на притисак мреже на коју се прикључује тај објекат;

ТР – укупни трошкови обављених радова при изградњи транспортне, односно дистрибутивне мреже и станица на којима се врши мерење и редукција на притисак мреже на коју се прикључује тај објекат;

ТА – укупни административни трошкови који се односе на изградњу транспортне, односно дистрибутивне мреже и станица на којима се врши мерење и редукција на притисак мреже на коју се прикључује тај објекат, у смислу става 3. тачка V.1.2.;

МКП – максимални капацитет мреже на коју се прикључује узимајући у обзир фактор једновремености;

ИКП – искоришћени капацитет мреже на коју се прикључује узимајући у обзир фактор једновремености.

ДТС за конкретног корисника израчунава се према следећој формули:

$$DTC = JT * OKP \quad (4)$$

где је:

ОКП – одобрени капацитет на месту прикључења из решења којим се одобрава прикључење (у m³/h).

ДТС за конкретног корисника израчунат у складу са формулом (4) не може бити већи од 30% од збирне вредности ТО_и, ТР_и и ТД_и.

VI.2. Индивидуални прикључак

VI.2.1. Трошкови изградње индивидуалног прикључка објекта обрачунавају се на основу пројектне документације, норматива енергетског субјекта и тржишних цена.

Трошкови изградње индивидуалног прикључка објекта обрачунавају се применом следеће формуле:

$$TP = TO + TP + TD + DTC,$$

где су:

ТП – укупни трошкови прикључка;

ТО – укупни трошкови неопходне опреме, уређаја и материјала за израду прикључка;

ТР – укупни трошкови извршених радова;

ТД – укупни трошкови прибављања и израде документације и стварања других услова за изградњу прикључка;

ДТС – део трошкова система настао као предуслов за прикључење.

ДТС за конкретног корисника израчунат у складу са формулом (4) не може бити већи од 30% од збирне вредности ТО, ТР и ТД.

VI.3. Корекција обрачуна трошкова индивидуалног прикључка

Ако корисник система, због повољности услова и ефикаснијег окончања поступка на реализацији изградње индивидуалног прикључка, односно извођења радова на прикључењу његовог објекта на систем, захтева да поједине радове и активности изведе у сопственој режији, а који нису везани са прибављањем услова које дају државни органи и овлашћене организације, и за њих прибави писмену сагласност енергетског субјекта на чији систем се прикључује, из трошкова прикључка се искључују позиције које се односе на те радове и активности, односно износ трошкова који одговара тим позицијама се одбија од укупно обрачунатог износа трошкова прикључка, и узимају се у обзир евентуални додатни трошкови енергетског субјекта у вршењу контроле над извођењем радова.

VII. ТРОШКОВИ ПРИКЉУЧКА У ПОСЕБНИМ СЛУЧАЈЕВИМА

Посебним случајевима за одређивање трошкова прикључка, у смислу ове методологије сматрају се:

1) промена максималног одобреног капацитета на месту прикључења;

2) поновно прикључење објекта на систем, када се захтев за издавање одобрења за прикључење подноси због принудног искључења са система.

Трошкови прикључења у наведеним посебним случајевима се утврђују на следећи начин:

1) у случају одобрења промене максималног одобреног капацитета на месту прикључења, трошкови прикључка се утврђују према додатним стварним трошковима које изискује такав прикључак.

2) у случају одобрења прикључења објекта када се захтев за издавање одобрења за прикључење подноси због принудног искључења објекта са система, трошкови прикључка утврђују се према додатним стварним трошковима које изискује такав прикључак, осим у случају принудног искључења које је уследило због неовлашћеног прикључења унутрашњих гасних инсталација на транспортни, односно дистрибутивни систем или коришћења гаса без одобрења за прикључење, када се трошкови утврђују на начин утврђен овом методологијом за обрачунавање трошкова прикључка објекта који се први пут прикључује на систем.

VIII. ПРИМЕНА МЕТОДОЛОГИЈЕ

Енергетски субјекти за транспорт и дистрибуцију природног гаса утврђују нормативе за обрачун трошкова прикључка и јединичне трошкове за одређивање дела трошкова система насталих због прикључења, а енергетски субјекти за дистрибуцију природног гаса, на основу тих норматива, утврђују за сваку категорију типског прикључка и висину трошкова.

Енергетски субјекат ће акт о утврђивању норматива на основу којих се утврђује висина трошкова прикључка и јединичних трошкова за одређивање дела трошкова система, односно акт о висини трошкова типских прикључака, донети у року од 60 дана од дана објављивања ове методологије у „Службеном гласнику Републике Србије“. Акт о висини трошкова типских прикључака треба да садржи и детаљну структуру утврђених норматива и висине трошкова појединачно, по сваком од елемената утврђених овом методологијом (у погледу врсте уређаја, опреме, материјала, радова, израде пројекта, прибављања документације и стварања других услова за изградњу прикључка).

Трошкови прикључка, у складу са овом методологијом и актима енергетских субјеката за транспорт и дистрибуцију природног гаса из става 1. ове тачке, обрачунаваће се почев од 1. јуна 2007. године.

Примерак аката из става 2. ове тачке, енергетски субјекти достављају Агенцији за енергетику Републике Србије са образложеним прорачуном утврђених норматива и трошкова, пре почетка утврђивања трошкова прикључка у складу са овом методологијом.

Енергетски субјекат, на принципима јавности и недискриминације, обезбеђује подносиоцима захтева за прикључење увид у акта на основу којих се утврђују трошкови прикључка, односно висина и начин утврђивања тих трошкова.

Висина трошкова типског прикључка се утврђује једном годишње, с тим што се може кориговати у току године, у случају раста цена на мало за више од 10%, према објављеном податку органа надлежног за послове статистике, за период од доношења акта о утврђивању висине трошкова прикључка до кориговања висине тих трошкова.